

Karantanus:

Otrokom učne knjige — zastonj!

Spet nastopa jesen, z njo pa pričetek novega šolskega leta, ki daje staršem ko otrokom dokaj skrbi in težav. Vsako leto nastopa težavno vprašanje pri oskrbovanju otrok z dragimi šolskimi potrebščinami. Visoka cena knjigam mnogim nadarjenim otrokom naravnost onemogoča ugodno udejstvovanje pri pouku. V celoti pa imajo tozadevne težave vzgojitelji, ki na račun manjkajočih učnih pripomočkov ne morejo doseči kljub vsemu prizadevanju željenih uspehov. Ne obstoja pa samo vprašanje knjig, temveč tudi zvezkov in drugih potrebščin sploh.

Knjige so predrage

Kar knjig tiče, moram reči, da so naše šolske založbe, zlasti z ljudskošolskimi knjigami, odločno predrage. One izdajajo na stotine izvodov teh knjig, celo v mnogih izdajah (IV. čitanka jih je imela sedem), vendar cena ne odgovarja številu izdanih izvodov. Ako zamorejo druge knjižne založbe-družbe (Mohorjeva in razne druge) izdati vsako leto pet do šest, in to različnih knjig, za malenkosten denar, je naravnost čudno, kako je mogoče določiti visoko ceno knjigam, kjer ni nikakega trgovskega tveganja, temveč se iz leta v leto dan uporabljajo, iste ponatiskujejo in jih mora plačevati ponajveč mali človek. Zato bi bilo nujno potrebno, da bi merodajni činitelji določili šolskim knjigam primerno ceno (pisem in sestavljalcem primerno nagrado) in tako omogočili nabavo knjig tudi najrevnejšim.

Pri izobrazbi naj sodelujejo vsi!

Toda tudi pri tej nabavi bi nastopile dokajšnje težave. V splošnem bi moralo veljati pravilo, da sodelujejo pri izobrazbi ljudskih množic vsi sloji. Naj ne bo ta kulturni davek naložen povečini revnim družinam, ampak naj prispevajo k ljudski izobrazbi tudi sloji, ki so premožni ter imajo le enega ali nobenega otroka. Tudi ti, in to v večji, da, celo v največji meri so dolžni, da dajo svoj delež za ljudsko izobrazbo.

Otrok naj dobi vse v šoli!

Problem je rešljiv, in to celo v najkrajšem času. Izvaja se naj načelo, da dobi otrok vse šolske potrebščine od peresa, ravnila, zvezka, knjige in torbe, vse v šoli, da ni treba kupovati staršem otrok ničesar. To bi naj prevzel krajevni šolski odbor, kateri naj postopoma vstavi za vsako leto, začenši s prvim razredom, posebe gotovo vsoto v proračun. V petih, šestih letih imajo vsi otroci na šoli svoje učne pripomočke. Če računamo praktično,

izgleda n. pr. račun za prvi razred s 40 otroki nekako takole:

40 torb po 50 din	2000 din
40 knjig čitank po 16 din	640 din
80 zvezkov po 3 din	240 din
40 peresnikov	20 din
40 škatlic-peresnic po 7 din	280 din
80 svinčnikov po 1.50 din	120 din
40 risank po 2 din	80 din
za razne dopolnilne stvari (če kaj med letom zmanjka)	500 din

Skupaj zneso za I. razred 3880 din

Zelo ugodno računano znaša tak proračun za I. razred za 40 otrok samo 4000 din. Naslednje leto bi bil račun manjši, ker bi za prvi razred marsikaj ne bilo treba kupiti (knjige morajo otroci ob koncu leta vrniti, ako pa jih kakor koli poškodujejo, pa so dolžni brez-pogojno plačati).

Tudi za II. razred bi ne bil račun velik, ker odpadejo n. pr. torbe (ki naj bodo take, da jih eni ko drugi nosijo na ramah) itd. Ob koncu šolskega leta ostanajo knjige drugim. Pozneje pa bi bili ti proračuni še manjši, ker bi šola imela vse potrebne učne knjige, razen zvezkov, že na zalogi.

Predpogoj taki nabavki knjig pa je, da se knjige prepogosto ne menjajo, temveč ostanajo v veljavi za daljšo dobo (10—15 let).

Jasno pa je, da bodo izgledali taki proračuni povsod drugače, saj bodo in so odvisni od krajevnih šolskih prilik in števila šole obiskujočih otrok.

Odkod sredstva?

Kdo naj nosi ta povešek vsako leto? Naravno je, da se naj razdeli sorazmerno med davkoplačevalce. Če računamo letni povešek

davka povprečno 15 din na enega, moremo reči, da je uspeh zagotovljen. Stvarno je pa dolžnost onih, ki kaj imajo, da žrtvujejo nekaj tudi za one, ki si niti preprostega zvezka ne morejo privoščiti. To zahteva že narodna dolžnost. Skratka: povešek par tisočev za šolo prenese vsaka občina in tudi davkoplačevalci. Skrb za knjige in zvezke pa naj prevzame učiteljstvo.

Uspehi bodo odlični

Kakšni pa bodo sedaj vzgojni in učni uspehi? Reči moremo, da naravnost odlični. Otroci bodo čuvali »tugo« imovino, doma ne bo treba nikdar prositi (mnogi otroci na ta račun debelo lažejo) za denar, ker bo sleherni vedel, da se v šoli dobe vse potrebščine. Veselje do pouka in šolskega dela bo rastlo, ker bo imel učenec na razpolago enake stvari kakor njegov tako zvani boljši tovariš. S tem bo rastla tudi — rekli bi lahko za majhne denarce — kulturna vrednota prebivalstva dotičnega kraja. Šolski obisk bo popolnejši, učiteljstvo pa bo s toliko večjo vnamo delovalo v šoli, ker bo vedelo, da njegovo prizadevanje ne bo brezuspešno, kot je bilo marsikje kljub vestnemu, požrtvovalnemu in trudapolnemu delu učiteljstva do sedaj.

Krajevni šolski odbori naj se zavedajo tozadevne nujnosti in važnosti. Ako store tako, bodo tovrstno glavnico dali na visoke obresti, ki se bodo živo in vidno poznale ob novem doraščajočem rodu. Malo dobre volje, ljubezni do otrok, upoštevanja domače skupnosti in malenkostnih žrtev je treba, pa gre. Kraljevska banska uprava pa bo gotovo odobrila tovrstne naknadne kredite (za letos) in redne postavke v naslednjih proračunih.

Po Jugoslaviji

Novi svetniki Kmetijske zbornice. Glasom § 8 pravil Kmetijske zbornice je z žrebom prenehalo članstvo zborničnega sveta za nekatere svetnike Kmetijske zbornice. V po žrebu izpadli okrajih so se v nedeljo, dne 18. avgusta vršile ponovne volitve svetnikov Kmetijske zbornice. Izvoljeni so bili: Okraj Maribor levi breg: Koban Franc, Sele pri Pragerskem, namestnik Lešnik Avgust, Slivnica; okraj Celje: Turnšek Pongrac, Polzela, namestnik Rebov Martin, Teharje; okraj Gornji grad: Steblovnik Martin, Šmartno ob Paki, namestnik Pečnik Ivan, Gornji grad;

okraj Ptuj: Prelog Franc, Sv. Marjeta niže Ptuja, namestnik Štamberger Janko, Središče ob Dravi; okraj Ljutomer: Rajh Jakob, Ljutomer, namestnik Režonja Štefan, Apače; okraj Slovenj Gradec: Sevcnikar Stanko, Velenje, namestnik Hribernik Franc, Šmartno pri Slovenj Gradcu; okraj Dolnja Lendava: Horvat Anton, Črenšovci; okraj Laško: Orožen Martin, Sv. Štefan, namestnik Tratnik Miha, Brstnik.

Framasonstvo v Jugoslaviji je likvidirano, razšlo se je ter prenehalo delati v celoti. Niso pa še likvidirani vsi framasoni. Člani frama-

Iz carske opere k misijonarjem. Na morskem obali v Južni Kaliforniji stoji cerkva, v kateri poje ob praznikih ženska, ki ima bajno preteklost. Je to Marija Karinska, svojčas prva pevka carske opere v Petrogradu. Kot 12 letno dekle je izvajala takšne stvari na konju, da so se ji vsi čudili. Petja se je učila pri slavnem šaljaninu, ki jo je šolal na lastne stroške. Postala je operna pevka, miljenka vse Rusije. Gostovala je po vseh večjih gledališčih Evrope, v dveh letih je zaslužila dva milijona rubljev. Po svetovni vojni je Karinska bežala iz Rusije. Skozi Sibirijo je dospela na Kitajsko. V Sanghaju jo je neki režiser nastavljal za pevko in bi morala z njim po svetu. Toda do tega ni prišlo. Lepa Ma-

Junak divjine

Ameriški roman

Od tistega dne naprej se čuti tako osamljenega. Na zunaj se ni nič spremenilo, a njemu se zdi, da je ves svet drugačen. To, kar mu je bilo najljubše, je izgubljeno. Vrata Walserjeve hiše so se zaprla za njim, in sicer ravno v trenutku, ko je hotel nastopiti kot rešitelj. Marija je bolj verjela Rogerju ko njemu. Toda kaj za to! Ali je on njen varuh? Naj gre vse svojo pot! On je storil svojo dolžnost.

A ne gre samo za to. Eriku se zdi, da vidi Benjamin, plavalasga dečka, ki vprašujoče upira vanj svoje velike oči. Prej ga je dečko vedno veselo sprejel. Od tistega dne sem pa se je spremenil napram njemu. Njegov obraz je mrk, oči neprijazne. Često ga je vprašal, kaj mu je, a dečko je vedno samo skomignil. Nekoč pa je izbruhnilo iz njega. Jokaje je rekel: »Erik, jaz sem zaupal vate! Upal sem, da boš obračunal z njim. Boga sem prosil, naj ti pomaga, toda ti — ti...« Eriku se je zdelo, da se ves prizor na novo odigrava pred njim. Dečko je tako jokal, da so covboji, ki so bili v bližini, prisluhnili in je pes Kora začel cviliti. In ko se je že nabrala cela truma hlapcev in pastirjev okrog njiju, je Ben začel vpiti: »Zdaj se bo Marija omožila s tem Ro-

gerjem, ker ga ti nisi ubil! Nočem te več videti!« Vsi so se smejali, samo on ne. Zgrabil je dečka za roko in ga peljal na samotni kraj. Tam mu je vse povedal in ga zagotavljal, da ni mogel storiti drugače, ker nad Marijo ni imel oblasti. Bena njegove besede niso prepričale. Jezno je vpil: »Zakaj je nisi vzel za ženo?!« On mu je odgovarjal. Povedal mu je, da Marije tedaj še ni dobro poznal in da ga ona najbrž ne bi bila hotela vzeti. Tudi ta dopovedovanje niso nič zalegla. Otrok je še bolj ježno zavpil: »Erik, ti si bedak! Ali nisi opazil, da te je Marija ljubila? Kadar je prišla k Walserjevem, je vedno najprej povpraševala po tebi — dokler ni prišel vmes ta lopovski Roger. Oh, Erik, ti si zaigral svojo srečo! Zakaj nisi odstranil tega vsiljivca?!« Njemu je bilo težko ob vsem tem, a je premagal bol in tolažil Bena. A vse je bilo zaman. Dečko je nevtolažljivo jokal in venomer gnal svojo, da Mariji preti velika nevarnost. To se je zgodilo z Benjaminom.

Tudi starejši brat Will se je spremenil. Molčec je postal. Njega se je izogibal in če sta se slučajno srečala, je mrko odgovarjal na njegova vprašanja.

Erikove misli so se spet vrnile k Mariji. Pred njim je lebdela v tihih noči. Svetle zvezde so venčale njeno glavo. Nepremično je stala in vanj upirala pogled. Mladenič je skril obraz v dlani, ker ni mogel prenesti tega pogleda. Ni vedel, kaj se godi z njim, samo to je čutil, da nikdar ne bo srečen. Obupno je zajecal.

sonske lože, ki zavzemajo visoka uradniška mesta, še vedno niso izgubili svojega vpliva na notranjo in zunanjo politiko naše države. Ta vpliv poedincev mora prenehati. Prenehati mora tudi vpliv, ki ga imajo posamezni framaconi kot člani važnih finančnih, gospodarskih in trgovskih organizacij v državi. Zna se tesne zveze framaconstva z velikim mednarodnim finančnim kapitalom, od katerega so bile odvisne osobito manjše države. Če hočemo, da bo ta vpliv prenehal, se morajo zveze prekiniti. Ne sme se tudi puščati iz vidika, da je framaconstvo ustanovilo razne organizacije: humanitarne (človečanske), mladinske (skavte), zmernostne, celo nekatere pod versko krinko, ali pa je imelo na delovanje teh organizacij odločilen vpliv. Ukinitvi framaconstva mora tudi slediti likvidacija njegovih organizacij, kakor tudi prekinitev vseh zvez framaconstva s časopisjem v jugoslovanski državi.

Savez Sokola kraljevine Jugoslavije v framaconskih rokah. Prepoved framaconskih tajnih organizacij in razpustitev framaconskih lož po večjih jugoslovanskih mestih sta dvignila tudi zastor, za katerim se je skozi leta in leta skrivala v Savezu Sokola kraljevine Jugoslavije vodilna framaconska roka. Čiščenje na vodilnih sokolskih mestih pa ne zahteva kaka krščanska organizacija, ampak beogradska sokolska župa. V beogradskem listu »Vreme« je objavil 21. avgusta dr. Gregorič članek, v katerem navaja, da imajo framaconi od 25 sokolskih žup celotnega jugoslovanskega Sokola v svojih rokah 20. Prvi namestnik starešine Sokola kraljevine Jugoslavije, Vladimir Belajčič, je obenem podpredsednik vrhovnega sveta jugoslovanskih framaconov ali namestnik velikega mojstra lože Jugoslavije. Prosvetni odbor sokolskega saveza, ki skrbi za propagando in vzgojo Sokolov, pa je povsem v framaconskih rokah. Samo v beogradski župi framaconi niso mogli priti do vodilnega vpliva in ravno ta sedaj zahteva, da se sokolske vrste prečistijo, ker sicer bodo framaconske osebnosti postale usodne za sokolstvo in njegov obstoj. Kratko beleženja razkritja nam v tako hudih in resnih časih kričeče dokazujejo, kako so imeli jugoslovanski škofje prav, ko so obtoževali Sokola pogubonosnega brezverstva. Radi teh upravičenih obtožb so morali škofje celo pred sodišče! Sedaj je tudi Slovincem jasno, zakaj so se slovenski Sokoli tolikanj pulili za brezversko vzgojo v svojih vrstah in da je bila in je tolikanj hvalisana sokolska narodna zavednost samo zunanja krinka za notranjo framaconsko gnulobo, ki je upropastila češkoslovaško in Francijo! Hvala Bogu, da je prišlo pri nas do beleženih razkritij, da ima

vodstvo naše države svarilne zglede v žal propadlih državah in da bodo pri nas enkrat pošteno pometli z družbo framaconske internacionale, ki širi samo korupcijo, brezboštvo in s pomočjo tega prepast narodov.

Naše potniško letalo se je razbilo in je 12 mrtvih. Na poletu iz Zagreba v Split je zadelo 22. avgusta naše potniško letalo ob po-

gorje Velebit in se je popolnoma razbilo. Razbito letalo so našli 24. avgusta 15 km daleč proč od vasi Medak pri Gospiču in 20 m pod najvišjim vrhom Velebita v tem področju. Gore, kjer se je zgodila nesreča, so krog in krog visoke nad 1000 m. Ubilo se je 12 ljudi, ki so bili v aeroplanu. Med smrtnimi žrtvami je tudi mlada Ljubljanka, uradnica Vika Otoničar.

Povodenj znatno oškodovala Slovenijo

Hudi nalivi v noči na 22. avgust, ki so trajali celi četrtek do popoldne in je neutrdoma deževalo dobrih 12 ur, so povzročili po celi Sloveniji poplave. Mestoma je prišlo celo do preloma oblakov in je lilo, kakor bi vlival iz škafa. Padlo je toliko dežja, da ga itak preveč namočena zemlja ni mogla sproti popiti. Radi tega so se spremenili vsi gorski potoki v hudournike, ki so prihrumeli v rečice ter reke, katere so se razlile in je povodenj izredno slabo letino še hujše udarila in ponekod zelo občutno oblatila in celo uničila.

Manjša škoda v območju Drave

Zadnje deževje v območju Drave sicer ni povzročilo poplav, pač pa se je nabralo po njivah ter poljih toliko mokrote, da je bilo povsod vse polno večjih ter manjših mlak, ki bodo v znatno škodo koruzi in posebno pa še dozorevajočemu krompirju, ki že v bolj ilovnati zemlji zaradi preobilne vlage gnije.

Pohorski hudourniki so nanegli v Dravo precej lesa ter vejevja in trpelo je zaradi prehudo deročega valovanja več mostov. Ako pa primerjamo pri tej poplavi obdravske kraje z drugimi v Sloveniji, lahko rečemo, da so bili še najmanj prizadeti.

Večja škoda v Slov. goricah in Haložah

Mnogo več škode kakor kraji ob Dravi, so občutile Pesniška dolina, Slovenske gorice in Haloze. Grajena, Rogoznica, Pesnica in hudourniki v Haložah so se razlili čez svoje bregove. Doline po Slov. goricah in Haložah so se spremenile v blatna jezera. Ljudstvo trpi ogromno škodo. Lepa otava je preblatena, mnogim je odplavilo pokošeno otavo. Tudi njive so močno preblatene. Valovi so porušili brvi in mostičke ter razdrapali ceste.

Hudo prizadeta Dravinjska dolina

Poročila o povodnji v Dravinjski dolini pravijo, da so zaradi četrtekovih nalivov vode tako nepričakovano narasle, kakor že dolgo ne. V nakrajšem času je prihrula voda v dolino in jo spremenila v jezero. V prvih četrtekovih jutranjih urah se je začela v Poljčanah napihovati Brežnica. Proti popoldnevu je

že preplavila vse bližnje travnike ter njive. Voda je udrila celo v kleti in pritlična stanovanja, iz katerih so jo morali na več mestih izžrtati gasilci.

V opoldanskih urah se je razlila Dravinja. Vasi Pekel, Poljčane, Spodnje Poljčane, ki ju spaja medsebojno most čez Dravinjo, so bile popoldne popolnoma odrezane druga od druge, ker je bila cesta na več mestih pod vodo in je bil ponekod celo prehod s avtom ogrožen. Pod vodo je bila tudi Luščka vas. Konjska proga, ki se vije po Dravinjski dolini, je bila od Loč pa tja do Žiž vsa pod vodo.

Največ je trpela celjska okolica

Največ škode je napravila četrtekova povodenj po okolici Celja. V četrtek popoldne sta Savinja in Voglajna nevarno naraščali in je dosegla voda proti večeru višek. Savinja je pri Celju nekoliko izstopila pod Starim gradom, pač pa je preplavila Sušnica polja in travnike na Ostrožnem, kjer je najbolj udarjen posestnik Ratajc. Voda mu je odplavila precej lesa ter orodja in s težavo je rešil živino.

Ložnica je prestopila bregove v Medlogu. Koprivnica je poplavila niže ležeči del Nove vasi, Cesto na Dobravo in Spodnji Lanovž.

Voglajna je zalila Zavodno in Cesto na Grad.

Hudinja je podrla v Škofji vasi nasip ter se razlila. Mnogo škode je povzročila poplava Bolske. Nekod po Savinjski dolini je Savinja izstopila ter poplavila polje. Škoda po okolici Celja je tako velika, da jo bo ocenila posebna komisija.

Poplave tudi na Kranjskem

Podobno kakor po na kratko naštetih krajih Slov. Štajerske je gospodarila četrtekova povodenj po ostalih krajih Slovenije. Sava se je dvignila znatno nad navadno stanje, Ljubljana je preplavila Barje. Hudo povodenj je povzročila Krka in še druge reke in večji potoki. Kranjsko so znatno oškodovali zadnji nalivi po njivah ter travnikih.

Ogenj je medtem popolnoma ugasnil. Nenadoma je zavlada mraz, a Erik tega ni opazil. Zleknil se je po tleh in polagoma zadremal. Ko se je ves premražen in od rose premočen zbudil, se je že svitalo.

Mladenič je vstal in se nekajkrat pretegnil, da bi razgibal kri v otrplih udih. Nato je poklical konja, ga osedlal in zajahal.

Konj je imel težavno nalogo, ker je bila pot strma in skalnata. Čim više sta se vzpenjala konj in jezdec, tem bolj svež je postajal zrak. V ozki dolini je še vladala tema, vrhove pa je že objemala rdeča zarja. Najbolj rdeči so bili najvišji vrhovi, ki so dajali videz, da se dotikajo neba.

Blisk se je vztrajno vzpenjal više in više. Naporna ježa je trajala že nekaj ur, a na plemeniti živali se še niso kazali niti najmanjši sledovi utrujenosti. Najprej so zaostala drevesa, potem je zmanjkalo trave in cvetlic, ostale so samo gole, ostre skale. Po grebenu visoke gorske stene je vodila ozka steza, po kateri je Blisk korakal s tako gotovostjo, kakor more le konj, ki je navajen strmin in prepadov divje Sierre Nevade.

Naposled se je konj vzpel na najvišji vrh. Erik se je na ozkem skalnatem izrastku ustavil in je pogledal v skrivnostno dolino, ki so jo pokrivali mogočni smrekovi gozdovi. Korito Nevade se je vlekel v nedogledno daljavo. Nad snežniki, ki so se bliščali iz daljave, so plavale

lahke, svetle meglice. Konj in jezdec sta stala na obronku, ko bi bila izklesana iz kamna. Nad gorovjem se je razprostiralo mrzlo, modro nebo.

»Rajski dol!« Da, pravi nevadski raj! Koliko lovcev, covbojev in iskalcev zlata je že iskalo to dolino, ki je igrala tako veliko vlogo v pripovedovanjih potepuških junakov. Razen Erika in tistega moža, ki se je bil pred mnogimi leti v njem naselil, pozneje pa brez sledu izginil, ga ni nihče našel.

Erikov pogled je blodil po skalah, ki so venčale Rajski dol. Skalnate stene! Ogromne skale, ki so se pred nešteti tisočletji nagrmadile skupaj. Skale so bile na vzhodni in južni strani rdeče, na severu pa temnosive. Kakor neustrašeni junaki so čuvali vhod v dolino. Spodnji deli gorovja so bili pokriti s temnimi smrekovimi in bukovimi gozdovi, vrhovi pa so bili goli. Na zapadni strani je bila dolina odprta in se je izgubljala v daljavi.

To skalovje je venčalo eno najlepših dolin na svetu — Rajski dol. Zrak je bil miren in kristalno čist. Erikov pogled je zablodil daleč proti zapadu. Iz doline se je slišalo čebljanje potoka in šelestenje listja. Zrak je bil nasičen z vonjem smrek in cvetlic. Vsa dolina je izžarevala očarljivo lepoto. Potok se je vil po dolini ko z biseri posuta steza. Bregova sta bila pokrita z grmovjem, tu in tam pa se je svetlikalo pet do deset belih vitkih dreves.

rija se je seznanila z nekim ameriškim misijonarjem, šla je z njim v Kanado, kjer je prebila osem let. Kasneje je prišla v Združene države, kjer je našla zatočišče v neki misijonski hiši ob lepi kalifornijski obali. Pravi, da ni bila še nikoli tako srečna kot je sedaj.

Tutankamen se vedno nima miru. Po vestih iz Kaira so dragoceno Tutankamenevo mumijo prepeljali iz kairskega muzeja v neznan kraj v zgornjem Egiptu, da bi bila varna pred letalskimi napadi. Tutankamenevo mumijo sta l. 1922. našla dva Angleža v Dolini kraljev. Ta najdba je bila takrat senzacija. Našli so jo po dolgoletnem delu sredi ogromnih zgodovinskih zakladov, številnih predmetov iz starega veka, dra-

Novice iz domačih krajev

80 letnica priorja benediktinskega samostana. Dne 28. avgusta je dočkal 80 letnico preč. g. p. Viljem Rožman, prior benediktinskega samostana St. Pavel na Koroškem in že dolgoletni oskrbnik samostanskih posestev v Mariboru in po okolici. Jubilant se je rodil dne 28. avgusta 1860 pri Sv. Petru v Gornji Radgoni. Mašniško posvečenje je prejel l. 1888. Deloval je kot mladinski vzgojitelj na šentpavelskem gimnazijskem zavodu. Kmalu po prevratu je bil kot Slovenec poslan v Maribor za oskrbnika. Na tem odgovornosti polnem mestu vztraja pri popolni duševni čilosti in še precej krepkem zdravju do danes. G. jubilantu naše čestitke z željo, da bi dočkal v slovenskem Mariboru še več jubilejev!

50 letnica redovnih zaobljub. Zadnje nedeljo, 25. avgusta, sta obhajala v mariborskem frančiškanskem samostanu 50 letnico slovesnih zaobljub: kaplan p. Severin Korošec in pridigar p. Emerik Landergott. V trajni spomin tega dne je bila zadnje nedeljo kratka pozna pridiga v baziliki Matere Milosti v Mariboru. Nato se je zbrala redovna družina in vabljeni tretjeredniki pri velikem oltarju. Po nagovoru preč. p. provincijala sta obnovila srečna jublanta po lepo preteklih 50 letih tri svete obljube, nakar se je vršila slovesna služba božja z zahvalno pesmijo. K izrednemu jubileju izreka zglednima redovnikoma »Slov. gospodar« iskrene čestitke!

Sestletna deklica padla na kol. Šestletna Terezija Topolovec iz Pekla pri Mariboru je padla pri igri na prostem na kol in si je preparala trebuh. Hudo poškodovanega otroka so spravili koj po nesreči v bolnico.

Smrt otroka v mlaki. V Rogoznici pri Mariboru se je mudila pri svojem očetu Marija Zavec s tremi malimi otročiji. Odsšla je k mlaki za gospodarskim poslopjem, da bi oprala krompir. Pri sebi je imeli triletno hčerkico Jožico, v sobi pa je pustila petletno Martiko in petmesečnega Frančka. Pri delu je čula, da se majhen otroček joče in je odbrzela k njemu. Ko se je vrnila zopet h krompirju, je zagledala Jožico v mlaki. Potegnila je otroka iz vode, a mu ni bilo mogoče več pomagati, ker je kmalu po rešitvi iz mlake izdahnul.

Smrtonosen skok iz vlaka. Blizu postaje Pragersko so našli ob železniškem tiru razmesarjeno truplo mlajšega moškega. Glava je bila odrezana od trupla in je ležala 15 m stran. Ugotovili so, da gre za 34 letnega Jurija Krivaka iz Velikega Pogorjstva pri Klanj-

cu ob Sotli. Krivak se je odpeljal v spanju v napačno smer. Ko se je prebudil in opazil, da se ne vozi pravilno, je skočil iz vozečega vlaka, ki ga je smrtno razmesaril.

Usodepolna udara strele. V zadnjem času so imeli ponekod po Slov. goricah mnoge nevihte z bliskom ter gromom. V okolici Sv. Lenarta v Slov. goricah je strela ubila enega moškega in omamila kravo. Na dvorišču posestnika Franca Jančiča v Šetarjevi je stal pod drevesom Ivan Avdulovič. Nesreča je hotela, da je urezalo ravno v tisto drevo in je Avdulovič obležal mrtev. V Radehovi je udarilo v drevo, pod katerim je stala 4000 din vredna krava posestnika Maksa Šumana. Strela je kravo tako poškodovala, da jo je moral doklati.

Tovorni avto smrtno povozil 11 letnega fantka. Pri Sv. Andražu v Slov. goricah se je zgodila smrtna nesreča, pri kateri je bil ob življenju 11 letni posestnikov sin Stanko Gregorc. Igral se je na paši s svojim tovarišem, ko je pripeljal mimo tovorni avto. Fantka sta stekla za njim in se obesila nanj ter se peljala nekaj časa srečno. Na nekem ovinku pa je Stanka vrglo pred kolesa, ki so ga tako zmečkala, da je bil na mestu mrtev.

Avtomobil zdrobil posestniku nogo. Janez Malek, 45 letni posestnik iz Hlaponcev pri Sv. Lovrencu v Slov. goricah, se je peljal s kolesom. Ko je vozil skozi Pacinje, ga je podrl neki tovorni avto in mu zdrobil nogo.

Sreča v nesreči. Velika nevarnost za kmečka vozila in ljudi je železniški prelaz v Črešnjevcu pri Gornji Radgoni. Te dni je pripeljal iz Radencev posestnik Jakob Novak enovprežni voz in je bil pri prelazu, ko je pripeljal predpoldanski vlak skozi presek, ki je tik pod križiščem. Strojevodja je dajal znak z žvižgom. Novak je že opazil v zadnjem trenutku grozečo nevarnost, skočil z voza in potegnil konja preko tira. Strojevodja je potegnil zavoro, vendar ni mogel preprečiti zadetka lokomotive v zadnji del voza. Stroj je zbil voz ob stran in ga poškodoval. Ženska, ki je bila na vozu, je še pravočasno skočila na tla, a si je pri skoku poškodovala nogo. Želja tamšnjega prebivalstva je, da bi železniška uprava ta tolikanj nevarni prelaz zavarovala, ker se je zgodilo na tem mestu že toliko nesreč.

Huda nesreča posestnikove hčere. Marija Feuš, 20 letna posestnikova hči iz Cezanjevcev pri Ljutomeru, je pomagala pri mlačvi. Pri delu je sp drsnila in zašla z levo nogo v mlatnico, ki ji je odrezala stopalo.

Nesreča pri podiranju drevja. Pred dnevi je Durič Anton iz Satahove nekemu posestniku v

Uporaba ULTRA-OLJA-NIVEA

izključuje sončne opekline!

Sonce lahko uživate, dokler se Vam ljubi. Zakaž ULTRA-OLJE-NIVEA vsrka opekline povzročujoče sončne žarke in propušča le tiste, ki povzročajo porjavitev. Razen tega porjavite hitro in lepo enakomerno.

Ultra-olja-Nivea deluje takole:

— kratkovalovne (opekline povzročujoče) sončne žarke zadržuje
— dolgovalovne (porjavitev povzročujoče) sončne žarke pa propušča

gocenosti itd. Mrtvi egiptovski vladar je počival tam 3000 let v veliki pozlačen krsti iz dragocene lesa, v katero je bil vložena sarkofag iz peščenca in v njem zlata krsta. Obliče in gornji del telesa sta bila pokrita s krasno masko iz čistega zlata. Samo ta maska je bila tako dragocena, da bi lahko pokrila vse stroške odkopavanja. Raziskovalci pa niso pustili mumije na kraju mrtvih, temveč so jo prepeljali po Nilu do Kaira in jo razstavili v muzeju. Egiptovsko ljudstvo je to zelo obsojalo in zato so kmalu začeli govoriti o Tutankamonovem prokletstvu, ki doleti slehernega rušilca miru mrtvega faraona. To vero je še potrdila nagla smrt članov ekspedicije, ki je odkrila Tutankamonov grob. —

Med žuborenje vode se je mešalo žgolenje ptic. Vsi ti glasovi so se dvigali k Eriku kot nedosegljivo lepa pesem. Vmes je zadonelo veselo hrzanje divjih konj.

To je bil Rajski dol. Bog je milostno razprostil nad njim svoje radodarne roke in ga je obdaril s tako rodovitnostjo, da je bil pravi blagoslov za ljudi in živali: vir veselja in življenja. Kaj vse bi mogle tu pridelovati marljive človeške roke! Zlato pšenico, najlepše sadje, sočivje, cvetlice; prebivalci bi živeli brezskrbno. V tej tihi samotni bi vsakdo čutil dihanje božji in bi živel v sreči in miru.

Erik je ves prevzet občudoval krasno naravno sliko in poslušal žgolenje ptic, žuborenje potoka in šelestenje listja. Vse to ga je omamljalo. Zdelo se mu je, da se nahaja v deželi sanj in se bo zdaj-zdaj zbudil.

Iz zamaknjenosti ga je vzdramil Blisk, ki je stresel z glavo.

Erik je potrepljal po vratu plemenito žival. Nato jo je rahlo udaril s koleno ob stran in ji govoril ko kakemu prijatelju.

»Naprej, Blisk! Pod nama je Rajski dol. Tam boš našel najboljšo travo in vodo. Tudi svoje tovariše, divje žrebce in krotke kobile, boš našel tam. In najina prijatelja šlim in Noel naju pričakujeta. Naprej, ne boj se strme, skalnate steze!«

Blisk ko da je vsako besedo razumel. S plemenito,

ozko glavo je prikimaval in njegovo veselo hrzanje je odmevalo ko glas trombe.

Jeza je bila naporna, ker je bila steza zelo strma, in sicer tem bolj, čim niže sta se spuščala.

Erik je moral nazadnje razjahati in za uzdo peljati konja. V nižji legi je steze skoraj popolnoma zmanjkalo. S skale na skalo sta morala stopati in paziti, da nista zdrknila v prepad. Čez čas je mladenič spet zajahal. Konj je počasi stopal in se previdno spuščal niže in niže. Steza je zavila v ozko zaseko. Topot kopit se je odbijal ob skalnatih stenah in močno odmeval po ožini.

Soteska se je končala in potnika je zakril mogočen gozd. Tisočletna drevesa so dvigala svoje krone proti nebu. Po gozdu je odmeval ptičji koncert.

Blisk je veselo stopical. Erik ga ni priganjal; zatopljen je bil v misli in zdelo se je, da se ne meni za okolico.

Konj je nenadoma obstal in zahrkal. Erik se je vzdramil in pogledal okrog sebe. V razdalji kakih petdeset metrov je zagledal mogočnega medveda, ki je dostojanstveno križal stezo. Mladenič je ostal miren. Ni imel niti časa, niti volje za lov na medveda. On sploh ni ubijal živali samo iz lovske strasti. Medved je izginil med drevesi. Kmalu nato so priskakljale divje ovce. Ko so zagledale konja in jezdec, so hitro izginile.

Gozda je naposled zmanjkalo. Pred jezdecem se je odprl v obliki podkve Rajski dol v svoji krasoti. Erik je

Soboti pomagal podirati drevje. Ko sta že drevo precej podžagala, je Durič splezal na drevo namenom, da bi pritrdil nanj vrh, s katero bi uravnala padec drevesa, da ne bi napravilo škode. Drevo pa se je z njim vred zrušilo in je Durič dobil hude notranje poškodbe. Zdravi se v bolnici, a je malo verjetno, da bi popolnoma okreval, čeprav mu to iz srca želimo.

Žrtev mlatilnice. Nedavno smo na tem mestu poročali o smrtni nesreči Sedonja Janeza iz Rakičana, a zopet nesreča ni mirovala ter je zahtevala življenje komaj 35 let starega mehanika Golob Ivana. Imenovanega je transmisija mlatilnega stroja po nesrečnem naključju pograbila in potegnila s seboj. Pri tem mu je polomila več reber ter mu je prizadejala hude notranje poškodbe, zaradi katerih je v groznih mukah kmalu izdihnil. V Veščici pa je podajal snopje vlagachu mlatilnice delavec Virag Jurij iz Odranec. Iz neznanega razloga je vtaknil levo roko v žrelo stroja, ki mu jo je nad laktom odtrgalo. Zdravi se v sobotni bolnici.

Otrok pod motornim kolesom. Pred dnevi se je peljal skozi Vančo vas v Slov. Krajinu neki motorist iz Sobote. Nič hudega sluteč se je peljal skozi vas, ali naenkrat je pribežala z dvorišča štiriletna hčerka posestnika Vogrinčiča, ki jo je motorist podrl ter ji prizadejal hude poškodbe po glavi.

Mlada ženska smrtno ponesrečena v apnenci. Pri posestniku Klarniku v Dobrniču pri Sv. Andražu pri Velenju so gasili apno. V apneni jamo je padla 26 letna Kristina Klančnik. Koj po nesreči so jo prepeljali v celjsko bolnišnico, kjer je pa podlegla prehudim opeklinam po vsem telesu.

Ponesrečil pri reševanju samomorilca. Izpod vrha Ojstrice je pomagal nositi truplo Save Veliča iz Zagreba, ki si je sam končal življenje pod vrhom Ojstrice, 36 letni drvar Peter Štebe iz Solčave. Pri prenašanju po težavi poti je padel in si je zlomil desno nogo. Štebe se zdravi v celjski bolnici.

Ob roko pri mlatvi. Franc Šukelj, 64 letni sodarski mojster pri Sv. Krištofu nad Laškim, je vlagal v mlatilnico žitno snopje. Zašel je predaleč in mlatilnica mu je odtrgala levo roko v zapestju.

S kolesa padel in se ubil. 20letni Bojan Cuznar, sin železniškega uradnika v Šiški pri Ljubljani, je padel tako nesrečno s kolesa, da si je prebil lobanjo in je kmalu po prepeljavi v bolnico podlegel poškodbi.

Most se je zrušil pod kolesarjem in je ta utonil. 28 letni sodni sluga v Logatcu Tomaž Lampe se je vračal med dežjem na kolesu po opravljenem opravku iz Žirov nazaj v Logatec. Čez potok Hleviščica je vodil do spomla-

di betonski most, ki se je pa zrušil in so zgradili lesenega. Ko je privozil Lampe dopoldne na ta most in je že bil na sredini, se je zrušil in kolesarja je odnesel močno narasel hudournik. Lampe je utonil.

Pri avtomobilski nesreči trije potniki hude poškodovani. Pri vasi Sp. Otok blizu Radovljice se je zgodila v noči huda avtomobilska nesreča. Novi avto Franca Zaletela iz Št. Vid na Ljubljano je vozil iz Bleda proti Ljubljani. Avto je šofiral Jožef Jerina. Z njim so bili še njegova žena, brat in še neka druga gospa in gospodična. Avto je zdrknil v obcestni jarek, zadela ob hrib in se postavil navpično. Vsi potniki so dobili hude poškodbe.

Odkritje spomenika kralju Aleksandru I. Zedinitelju v Ljubljani. Na rojstni dan kralja Petra II., v petek, dne 6. septembra, bo v Ljubljani v parku na Kongresnem trgu odkrit veličasten spomenik kralju Aleksandru. Za to priliko se vršijo velike predpriprave. Odkritju spomenika bodo prisostvovali razne organizacije in društva iz vse Slovenije. Da bi bila udeležba naroda čimvečja, je dovoljena četrtinska voznina v Ljubljano.

Tiskovno društvo za Prekmurje. V četrtek, 22. avgusta, je bil v Turnišču ustanovni občni zbor Katoliškega tiskovnega društva za Prekmurje. Občnega zbora se je udeležila duhovščina iz obeh dekanij in drugi katoliški inteligenti. Gospod Klekl, lastnik katoliškega tiska v Prekmurju, je predal temu društvu lastništvo našega tiska. Za ravnatelja društva je bil izvoljen dekan gospod Jerič iz Turnišča. V odboru so razen g. dr. Klara sami duhovniki. — V kratkem bo začela v Murški Soboti poslovati tudi združna tiskarna, ki bo tiskala naš katoliški tisk. Bog blagoslovi započeto delo. — Gospod Klekl Jožef, dosedanj izdajatelj našega tiska, je bil pa soglasno izvoljen za častnega predsednika tiskovnega društva.

Zagorje ob Savi sedež nove dekanije. Dne 21. avgusta je dobila novoustanovljena dekanija Zagorje ob Savi dekana v osebi tamošnjega župnika g. Frana Markeža. Pod območje nove dekanije spadajo župnije: Čemšenik, Sv. Planina, Št. Gotard, Radeče, Svibno,

Pri lenivosti črev in slabem želodcu z nerazpoloženjem za jed zaradi zapeke, naj se rabi že davno znana in učinkovita naravna »Franz-Josefova« grenka voda. Zelo pogosto se potrjuje, da je »Franz-Josefova« grenka voda posebej koristna domače sredstvo, kadar gre za to, da se zjutraj čisti prebavni kanal s salinarnim sredstvom za odprtje.

Ogl. reg. S. br. 30.474/35.

Št. Jurij pod Kumom, Dobovec, Št. Lambert in Kolovrat.

Žitna skladišča. Že dalje časa zasledujemo v časopisih poročila o zidavi skladišč za žito in sedaj se celo navajajo imenoma kraji, kjer bodo ta skladišča postavljena, iz katerih želijo oblasti preskrbovati prebivalstvo pasivnih, nežitornih pokrajin s ceninim zrnjem za prehrano prebivalstva. Nikjer pa ni sledu brige za Haloze in Slovenske gorice v tem oziru in to spoznamo iz opustitve žitnega skladišča, ki bi moralo biti v Ptuj kot središču pasivnih krajev tega dela Slovenije. Prosimo Kmetijsko zbornico in g. bana ter vse činitelje, da se ta prezir odpravi. Isto je s sadnimi skladišči, ki naj se zidajo v sadjarskih središčih in blizu postaj.

Uspešno reguliranje Drave pri Budini pod Ptujem. Regulacijska dela na Dravi pri Budini pod Ptujem so že peti mesec v polnem teku. 130 delavcev je na delu na dolžino 1 km, ki je bila izlicitirana od ljubljanske tvrdke Aleksander Pretner za tri milijone dinarjev. Od valov najbolj ogroženo nabrežje na levem bregu bo zaščiteno s šestimi travverzami, od katerih bo ena dolga 174 m. Posrečilo se je zgraditi mali rokav, kjer je višinska razlika vodne gladine dva in pol metra. V par mesecih se je rokav pred pregrado tako zgradil, da je mestoma že videti ledino. Upati je, da bo že prihodnje leto Drava v tem odseku toliko uravnana, da ne bo povzročala več škode. Resno so že bila ogrožena polja in domovi od Budine do Stojncev. Drava je v tem območju naglo razširjala svoje korito, ki presega širino 600 metrov. Predvsem pa se je zaganjala v mali rokav ob levem obrežju. V par letih ga je tako razširila, da se morali most čez rokav prestaviti precej niže. Tam, kjer je vodil prej most, je zdaj razširjen rokav za par širin starega mosta in je bila pred durmi nevarnost, da bi usmerila Drava svoj glavni tok v ta rokav, kar bi pomenilo uničenje naselij od Budine do Stojncev. Terenska hidrotehnična sekcija v Ptuj ima izdelan načrt regulacijskih del na Dravi od Maribora do Ormoža. Po tem načrtu bo sčasom odkazano deroči Dravi 126 metrov široko in 4 metre globoko korito.

Velika dobrota za Haloze. Prastara rakrana za Haloze je pomanjkanje zdrave pitne vode. Večina Haložanov mora hoditi po vodo v grabe, ali pa celo v mlake. Tudi letos, ko preživljamo eno najbolj deževnih let, po Halozah ni dobre vode, ker pač ni pravih studencev. Pred nedavnim pa je bil s pomočjo banovine in domačinov na Belskem vrhu pri Zavrču dograjen nov velik javni vodnjak, ki ima celo napajališče. Vode iz tega vodnjaka se že poslužuje do sto haloških družin.

med brinjevim grmovjem ustavil konja. Prislunil je in obenem pozorno pogledal okrog sebe.

Na mladeničevem obrazu se je bralo razočaranje. Pod vodstvom Šlima in Noela je bil poslal naprej svoje najzanesljivejše covboje s čredo plemenitih konj, ki jih je hotel v Hillu prodati. Može so jezdili po krajši in boljši poti in bi že morali biti tu. Razjahal je in se sklonil k tlom. Tako je šel po stezi za kakih dve sto korakov. Njegove ostre oči so našle na skalnatih tleh sledove konjskih kopit. Iz tega je sklepal, da so njegovi ljudje že prispeli.

Vrnil se je h konju in tuhtal. Čemu može niso na dogovorjenem mestu? Šlim in Noel nista človeka, ki se brez vzroka ne bi držala dogovora. Erik je slutil, da se je moralo primeriti nekaj nenavadnega. Hodil je med grmovjem sem ter tja in oprezoval. Nenadoma je zagledal tanek stolp dima, ki se je dvigal iz Rajskega dola proti nebu. Zmajal je z glavo. Taborski ogenj? Morda so se njegovi covboji hoteli tem ljudem izogniti? To je verjetno.

Erik je samo dvakrat videl Rajski dol. Prvič slučajno, ko je zasledoval divje konje. Dol je tako odročen, skrit in nedostopen, da je med tisoč ljudmi morda eden, ki bi ga tako slučajno našel ko on. Kdo je ta? Komu je prišlo na misel, da je zavil s steze in se po skoraj neprehodnih strminah spustil v to samotno dolino? Saj je ta del Sierre Navade neobljuden. Z druge strani pa nihče

ni mogel najti steze, če ni imel takega tlorisa, kakor si ga je napravil Erik. Indijancev ni bilo v teh krajih. Kako so torej prišli ljudje v Rajski dol?

Erik je bil nejevoljen. Vrnil se je h konju, zajahal in počasi jezdil v dolino.

Kmalu je zagledal novo domačijo. Na obsežnem dvorišču, ki je bilo obkroženo z debelimi cedrami, so se pasli konji. Pred vhodom na dvorišče je stal mož, s cigaro v ustih in širokokrajnim klobukom na glavi. Roke je skrival v hlačnih žepih. Nepremično je zrl v daljavo in zdelo se je, da je opazoval mladeniča.

Erik je skočil iz sedla in peljal konja za uzdo za seboj. Šel je proti hiši. Zdelo se mu je, da moža pozna, a vendar ni vedel, ob kaki priliki sta se srečala. Može se mu sploh ni dopadel, čeprav je bil močen in mlad, kar je Erik zelo cenil pri sinovih divjine. Štel je kakih trideset let. Bil je zelo vitek, toda širokih pleč. Na sebi je imel pisano volneno srajco, ki je bila napeta na mogočnih prsih.

Cim bolj se je mladenič bližal možu, tem bolj je raslo v njem spoznanje, zakaj se mu ne dopade. Z roko je previdno potipal težki samokres, ki je tičal za pasom. Za obotavljanje in razmišljanje ni bilo časa, zato se je mirno bližal možu. Ta se je hlinjeno sladko nasmehnil in dejal:

»Dober dan, Erik Folkman!«

Najprej je umrl lord Carnarvon po zastrupitvi krvi. Pičila ga je neka strupena muha. Kmalu za njim so pomrli še drugi sodelavci, ki so raziskovali Tutankamonov grob. Zdaj so Tutankamonovo mumijo zopet preselili in ljudstvo domneva, da jih bo za to doletela Tutankamonova kazen, ker mu še v smrti ne dajo miru.

492 starčkov nad 90 let starih je umrlo lani v Londonu. Med njimi je bilo 165 moških in pa 326 žensk.

Za bolezen, ki zahteva najvišje število žrtev, velja malarija. Za malarijo umre v Indiji vsako leto več nego 1 milijon ljudi, na Kitajskem tudi najmanj toliko, nadaljnji milijon žrtev zahteva močvirna mrzlica v drugih deželah zemlje.

(Dalje sledi)